

Lokale prestatieafspraken
betaalbare energielasten

WONINGAANPAK

LABELS E, F, G

WONINGAANPAK LABELS E, F, G

In de Nationale prestatieafspraken heeft het Rijk met de woningcorporaties afgesproken om woningen met een E, F, G-labels voor 2028 te verduurzamen. In de steden beheren corporaties vaak gebouwen waarin ook eigenaar-bewoners wonen. De corporatie vormt dan met de eigenaar-bewoners een Vereniging van Eigenaren (VvE). De Algemene Ledenvergadering van de VvE heeft een belangrijke stem in het besluit of het gebouw wordt verbeterd en welke maatregelen op welk moment uitgevoerd worden. Dit geldt ook voor woningen met een laag label. Op dit moment biedt het Rijk mooie regelingen en subsidies om VvE's te verleiden te kiezen voor het verduurzamen van het gebouw. De hoge energieprijzen zijn een punt van zorg voor huurders maar ook voor eigenaar-bewoners. Door in de VvE samen op te trekken, richten zij zich op het betaalbaar houden van de woonlasten.

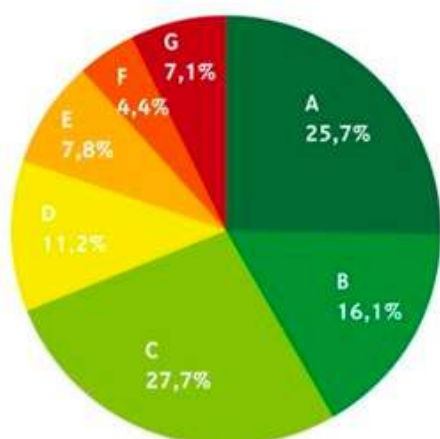

Huurderservaring met verduurzamingswerkzaamheden Eigen Haard.

Eigen Haard heeft in de afgelopen vier jaar veel ervaring opgedaan met het verduurzamen van woningen die in een VvE vallen. In deze bouwsteen gaan we in op de aanpak van Eigen Haard en de samenwerking met de gemeente Amsterdam. Eigen Haard werkt ook in de gemeenten rond Amsterdam. De lokale prestatieafspraken van de gemeente Amstelveen worden in deze bouwsteen gedeeld.

Energielabels per gemeente

ultimo 2021 (in %)

	A	B	C	D	E	F	G
Aalsmeer	31	20,4	30,3	9,3	5,3	2,3	1,4
Amstelveen	29,4	13,8	32,7	11,2	6,1	3	3,8
Amsterdam	21,9	16,8	26,1	11,6	8,8	5,3	9,6
Haarlemmermeer	100						
Landsmeer	33	1,8	28,1	16,8	10,3	5,8	4,2
Oostzaan	100						
Ouder-Amstel	24	19,3	36,5	12	5,6	1,5	1,1
Uithoorn	29,6	17,2	28,4	9,8	7,1	4,1	3,7
Zaanstad	90,8	9,2					
Totaal	25,7	16,1	27,7	11,2	7,8	4,4	7,1

Hessel van der Hoorn, Adviseur verduurzaming VvE, Eigen Haard: ‘Onze inzet is om huurders zo gelijk mogelijk te behandelen. Als huurder van Eigen Haard zou het niet moeten uitmaken of het een 100% huurcomplex is of de huurwoning in een VvE zit. Dit betekent dat we dezelfde doelen nastreven voor onze woningen en huurders als het gaat om duurzaamheid. Natuurlijk is het proces binnen een VvE anders ingericht. Zo vraagt bijvoorbeeld de besluitvorming meer tijd. Daardoor zien we draagvlak ontstaan zowel bij huurders als eigenaar-bewoners.’

Hessel van den Hoorn, Eigen Haard

Eigen Haard heeft in de afgelopen vier jaar veel ervaring opgedaan met het verduurzamen van woningen die in een VvE vallen. In deze bouwsteen gaan we in op de aanpak van Eigen Haard en de samenwerking met de gemeente Amsterdam. Eigen Haard werkt ook in de gemeenten rond Amsterdam. De lokale prestatieafspraken van de gemeente Amstelveen worden in deze bouwsteen gedeeld.

Wouter Rijsman, gemeente Amsterdam: ‘Het is belangrijk om ervaring op te doen met het verduurzamen van VvE’s. De besluitvorming om te komen tot een plan van verduurzamen is vrij ingewikkeld. Wij zetten ons in om knelpunten op te lossen. Dit doen we met stakeholders, waaronder een samenwerking met zes gemeenten en het ministerie van BZK. De resultaten zijn ook geland in de VvE-versnellingsagenda verduurzaming. Doel is knelpunten in wet- en regelgeving in relatie tot verduurzaming op te lossen. De agenda ontzorgt gemeenten, appartementseigenaars en VvE-bestuurders bij de integrale verduurzamingsaanpak van het gebouw.’

Wouter Rijsman, gemeente Amsterdam

Wat staat in de prestatieafspraken?

Prestatieafspraken gemeente Amstelveen 2021-2024

Hoofdstuk 6 Kwaliteit en duurzaamheid

6.3 Bestaande voorraad

Eigen Haard grijpt natuurlijke momenten aan om de bestaande woningvoorraad te verduurzamen. Dat is bij renovatie, de SaVe (Samen Verduurzamen aanpak), mutatie en bij planmatig onderhoud. Dit doet Eigen Haard ook in de kansrijke buurten: Elsrijk Oost, Heldenbuurt, Zeestratenbuurt, Boekenbuurt, Operabuurt en Stadshart. Hoe de woningen hier aardgasvrij gemaakt gaan worden, wordt nader uitgewerkt in de wijkuitvoeringsplannen, waarin de Warmtemotor een actieve rol zal spelen. Eigen Haard zal de focus in eerste instantie leggen op het verwijderen van kookgas uit appartementencomplexen met een collectief ketelhuis. Deze woningen worden dan aardgasvrij als op een later moment het ketelhuis van het complex wordt aangesloten op een warmtenet.

Eigen Haard streeft bij het uitvoeren van grote renovaties naar minimaal energie-index van 1,4 (voorheen energielabel B), volgens de huidige berekenmethodiek. We nemen in de renovatieprojecten de verduurzaming meteen mee.

Het project Samen Verduurzamen (SAVE) is opgezet om woningen met energielabel E, F en G sneller energetisch te verbeteren. Dit vindt plaats in nauw overleg met de huurders. Afhankelijk van wat er nodig is, worden de volgende maatregelen ingezet: plaatsen HR++ glas, aanpassen verwarmingsinstallatie, gevel-, dak- en vloerisolatie aanbrengen c.q. verbeteren, plaatsen CO2 gestuurde mechanische ventilatie en plaatsen zonnepanelen.

Jaarafspraken 2021/2022

6.16 Samen Verduurzamen (SaVe)

Sinds 2017 is Eigen Haard aan de slag om de woningen met EFG-labels in Amstelveen weg te werken. Amstelveen loopt hiermee voorop binnen de portefeuille van Eigen Haard. In de voorgaande prestatieafspraken is overeengekomen dat er per jaar ongeveer 550 woningen worden verduurzaamd en de toen geformuleerde ambitie was dat er in 2022 geen woningen met een EFG-label meer zullen zijn.

Sinds 2016 heeft Eigen Haard 2595 woningen verduurzaamd. Op dit moment resteren er nog 860 woningen met een EFG label in Amstelveen. Eigen Haard streeft ernaar om in 2021 382 woningen aan te pakken in het SaVe project. Welke complexen dit betreft en wat de exacte aantallen worden is mede afhankelijk van het verkrijgen van instemming van de huurders. In deze projecten wordt minimaal een energielabel B bereikt.

Als de geplande 382 woningen in 2021 worden gerealiseerd, zijn er in 2022 nog 478 woningen met een EFG-label. Het merendeel (435) van deze woningen staat op het overzicht te renoveren woningen, zie 6.2. De in 2016 geformuleerde ambitie zal naar verwachting nagenoeg worden gerealiseerd. Het exacte tijdstip waarop is afhankelijk van de doorlooptijd van de renovatie en sloop/nieuwbouw projecten en de instemming van de huurders.

Hoe werken partijen samen?

Samen verduurzamen. Dat is het motto van Eigen Haard om met bewoners te werken aan minder energieverbruik en een schoner milieu. Om samen bij te dragen aan een schonere wereld voor nu en later. Door samen te verduurzamen, weet de bewoner wat er gebeurt in de woning en hoe hij of zij kan bijdragen aan een beter milieu. En natuurlijk hoe de bewoner ervan kan profiteren. Eigen Haard zet zich in voor prettig en betaalbaar wonen. Duurzaamheid draagt hier direct aan bij. Door woningen te verduurzamen verbetert het comfort. Ook is het voor bewoners gemakkelijker om het energieverbruik te verminderen en hun energiekosten te verlagen. Voor de verduurzamingsmaatregelen betaalt de bewoner geen huurverhoging. Zo draagt het verduurzamen van de woning nog beter bij aan de betaalbaarheid van de huurwoningen. Eigen Haard werkt met een programmeringslijst voor de uitvoering van de Samen Verduurzamen Aanpak (SaVe) en weet welke woningen wanneer ingepland zijn. De woningen met de lage labels zijn opgenomen in dit programma. Voor de meeste woningen van Eigen Haard ligt er een duidelijke planning vast. Ook het proces voor planning, werkvoorbereiding, opdrachtverlening en uitvoering is overzichtelijk. Een periode van 9 tot 18 maanden is gemiddeld nodig om een plan tot uitvoering te brengen.

Verduurzamingsmaatregelen dragen bij aan de betaalbaarheid van huurwoningen van Eigen Haard..

Woningen die onderdeel van een VvE zijn, kennen een ingewikkelder proces vergeleken met woningen in 100% huurcomplexen. De besluitvorming binnen een VvE kost meer tijd en de financiering is ingewikkelder. De ambitie in de voorlaatste prestatieafspraken tussen de gemeente Amstelveen en Eigen Haard dat er in 2022 geen woningen met een EFG-label meer zullen zijn, is daardoor niet gehaald. Het verduurzamen van woningen die onderdeel zijn van een VvE loopt achter. Dit is een landelijk beeld. Eigen Haard en de gemeente zetten daarom vol in op de samenwerking met VvE's.

Sinds vier jaar betreft Eigen Haard haar VvE's bij de uitvoering van SaVe. Hessel van der Hoorn is aan de slag gegaan als adviseur verduurzaming VvE. Hij is vooral een relatiemanager die oog heeft voor de belangen die spelen binnen een VvE. De opgave is om de VvE mee te krijgen en daarvoor is niet alleen het bestuur, maar instemming van de Algemene Leden Vergadering (ALV) nodig. Hessel werkt met een checklist want het planproces is veel ingewikkelder. Flexibiliteit is nodig om te komen tot resultaat. Het tempo van het proces wordt in belangrijke mate bepaald door de samenwerking met het bestuur van de VvE en het proces om een voorstel om de woningen te verduurzamen door de ALV te loodsen.

Elke VvE heeft een meerjaren- onderhoudsplan. Binnen een periode van 15 jaar komt er een moment waarop een grote investering is gepland. Dit kunnen investeringen zijn in dak- of gevelherstel, installaties of schilderwerk. Op basis van dit plan kiest Eigen Haard in overleg met de VvE op welk moment het verduurzamen van de woningen logisch is. Als binnen vijf jaar de investering logisch is dan wordt de financiering onderzocht. Dat kan doordat de VvE besluit te starten om hiervoor te sparen. Ook subsidieregelingen en leningen worden uitgezocht. Soms spelen er onderhoudsproblemen die op kortere termijn opgelost moeten worden en is dat het moment om in duurzaamheid te investeren.

Als een VvE zelf verzoekt om te verduurzamen dan heeft Eigen Haard de inzet om dat te belonen. Soms lukt dat niet omdat er onvoldoende menskracht is om het proces te starten. Ook moet er voldoende budget beschikbaar zijn. Er is ruimte om te schuiven met budget om dit soort kansen te verzilveren.

De gemeente heeft met name geholpen in de financiering van de maatregelen. Ook werkt zij met een aantal andere gemeenten en het ministerie van BZK aan het wegnemen van knelpunten zodat het proces voor een VvE in de toekomst soepeler en sneller kan verlopen.

*Eigen Haard participeert in 300 VvE's
De omvang varieert van 2 tot 500
woningen*

*Het aandeel Eigen Haard in een VvE
varieert van 30% tot 95%*

*Het aantal eigenaar-bewoners
varieert van 1 tot 200*

230 VvE's bestaan uit appartementen

*70 VvE's hebben appartementen en
eengezinswoningen*

*50 VvE's hebben 10 of meer woningen
met label E, F, G*

*Met 20 VvE's zijn concrete
uitvoeringsplannen om te
verduurzamen in voorbereiding.*

‘Elke VvE heeft een andere dynamiek. De VvE stelt eigen prioriteiten en kiest een eigen moment voor de uitvoering. De Samen verduurzamen Aanpak is letterlijk een aanpak samen met de eigenaar-bewoners, ALV en huurders. In overleg met het bestuur werkt Eigen Haard toe naar een ALV waarin leden gevraagd wordt in te stemmen met een voorstel. Voor dit besluit moet duidelijk zijn wat de investering kost en wat de bewoner ervoor krijgt. Vaak zijn er meerdere informatieavonden nodig om iedereen mee te krijgen voordat een voorstel naar de ALV gaat. Het proces kost 2 tot 5 jaar en het is een uitdaging om iedereen erbij te houden’, aldus Hessel van der Hoorn. Het unieke van deze samenwerking is dat Eigen Haard meebeweegt met de wensen van de VvE en de tijd neemt om er samen tot een uitvoeringsplan te komen dat betaalbaar is en draagvlak heeft van de leden van de VvE.

Op dit moment zijn er twee projecten in uitvoering. In Holendrecht worden nu bijna 1000 woningen verduurzaamd, zie kader. In Amsterdam West is een project van 36 woningen in uitvoering waarvan het merendeel van de woningen in eigendom van Eigen Haard is. In een project van 211 woningen wordt de uitvoering binnenkort gestart.

Hessel van der Hoorn, Eigen Haard:
‘Normaal mogen we alles zelf bepalen, omdat we 100% eigenaar zijn. Dat geeft toch een andere dynamiek dan dat je het binnen een VvE moet regelen. Als adviseur moet je flexibel zijn en gericht op het creëren van draagvlak.

Goede relaties en het samen doorlopen van het proces zijn essentieel. We merken dat regelingen en subsidies om te verduurzamen helpen. De Subsidieregeling verduurzaming voor verenigingen van eigenaars (SVVE) helpt tijdens dit proces. De ALV is daar gevoelig voor en wil geen geld laten liggen. De timing is goed.’

Bijna 1000 woningen verduurzaamd in Amsterdam-Zuidoost

Wouter Rijsman, gemeente Amsterdam: ‘We zien dat er steeds meer VvE’s aan de slag gaan met verduurzamen. Wij hebben hiervoor geld aangevraagd bij het landelijke Volkshuisvestingsfonds. De gemeente Amsterdam heeft ervoor gekozen om dit geld in te zetten voor VvE’s. De projecten Eigen Haard met de VvE’s Senso 1 en 2 hebben samen 2,8 miljoen ontvangen. Heel gaaf dat deze projecten zijn gelukt!’

Eigen Haard en de VvE's Senso 1 en 2 zijn gestart om 935 Amsterdamse woningen in portiekflats te verduurzamen. Gezamenlijk bezit van woningcorporatie en VvE's (of 'eigenaar/bewoners') in de wijk Holendrecht maakt de renovatie extra uitdagend. Eigen Haard heeft 700 woningen en 235 woningen zijn in particulier bezit. De woningen zijn verdeeld in twee VvE's. De vervanging van de verouderde kozijnen was de aanleiding om ook te kijken naar andere duurzame maatregelen. Deze woningen hadden een laag label en door de renovatie gaan de woningen naar gemiddeld label B. Het proces heeft aan voorbereidingstijd ongeveer vier jaar geduurd.

VvE bestuur ging langs de deur

'Zonder de samenwerking met het bestuur van de VvE's was het niet gelukt', aldus Hessel van der Hoorn, Eigen Haard. 'Dat zijn vrijwilligers, maar we hadden bijna elke dag overleg op een gegeven moment. Dat vroeg een enorme inspanning van hen, terwijl zij slechts een beperkte vrijwilligersvergoeding krijgen. Zij hebben alle eigenaar-bewoners persoonlijk bezocht. Het heeft veel tijd gekost, maar het is uiteindelijk wel gelukt met doorzettingsvermogen en creativiteit.'

Financiering

De gemiddelde investering is € 42.000, per woning waarvan € 29.000, - geleend wordt van het Nationaal Warmtefonds. De particuliere eigenaren betalen de renovatie voor een groot deel zelf. De VvE gaat een lening aan en die wordt terugbetaald via de VvE-bijdrage. Daarnaast vragen de eigenaar-bewoners via de VvE subsidies aan, zoals de Subsidieregeling verduurzaming voor verenigingen van eigenaars (SVVE) en het Volkshuisvestingsfonds van de gemeente Amsterdam die zich richt op VvE's. Dit fonds wordt gevoed door het landelijke fonds en heet subsidieregeling verduurzamende woningverbetering.

De VvE bijdrage van de eigenaren gaat van gemiddeld € 80,- per maand naar € 240,-. Dit is nodig voor de aflossing van de lening in 20 jaar en de rente van 2,4 %. De huurders krijgen geen huurverhoging. Eigen Haard investeert in de eigen woningen en heeft een lening afgesloten via het Nationaal Warmtefonds.

Pakket aan maatregelen

Isoleren

- nieuwe kunststof kozijnen met HR+++ glas
- bodemisolatie onder de vloer op de begane grond
- Isolatie van de bovenzijde van het dak van het gebouw

Ventileren

- Nieuwe ventilatieroosters in de ramen
- Mechanische ventilatie in badkamer, keuken en toilet CO2 gestuurd?
- En als het voor voldoende ventilatie nodig is, inkorten van de binnendeuren

Onderhoudswerkzaamheden

- De leidingen in de woning brandwerend afwerken, waar dat nodig is
- Schilderen aan de buitenkant van het gebouw, daar waar het nodig is
- Herstellen van het metselwerk, daar waar het nodig is
- Bij een aantal woningen plaatsen of herstellen van de isolatie boven het raam aan de voor- en achterkant.
- Reinigingen van het ventilatiekanaal
- Vervangen van de dakbedekking
- Vervangen de houten schrootjes voor kunststof gevelplaten op de balkons waar het nodig is

Algemene voorzieningen

- Zonnepanelen op het dak voor de algemene voorzieningen
- Ledverlichting in de portieken

Verduurzamingswerkzaamheden Eigen Haard.

Wat geef je mee aan andere regio's

Hessel van der Hoorn, Eigen Haard: 'Start het overleg met de VvE's en neem de tijd om te komen tot een gedragen plan dat door de eigenaar-bewoners te financieren is. Wees flexibel en luister naar de belangen van de leden. Dat komt het plan ten goede. Zorg voor een goede samenwerking met het bestuur van de VvE.'

Wouter Rijsman, gemeente Amsterdam: 'de vve-aanpak speelt hier op in door Amsterdamse vve's te ondersteunen in het maken van een gedragen plan van aanpak voor verduurzamingsmaatregelen. Ons aanbod staat op www.amsterdam.nl/vve.'

Voorlichting Eigen Haard aan huurders die wonen in een gebouw met een VvE.

Wat regelt de VvE? Woon jij in een gebouw met koopwoningen? Hier moet volgens de wet een Vereniging van Eigenaren (VvE) worden opgericht. Deze bestaat uit eigenaren die hun appartement hebben gekocht én Eigen Haard als eigenaar van appartementen, bedrijfspanden en parkeerplaatsen. De VvE regelt het onderhoud van de gemeenschappelijke gedeelten van het gebouw, zoals de entree, de vloer, het dak, de gevel, het glas/deuren (?) het trappenhuis en de binnentuin. Ook beslist de VvE over hoe je prettig kunt wonen en hoe je je huis energiezuiniger maakt. Elk jaar houdt de VvE een Algemene Ledenvergadering. Alle woningeigenaren praten dan over wanneer er welk onderhoud aan het gebouw wordt uitgevoerd. Wij zijn ook aanwezig bij deze vergadering. We zorgen dat de kwaliteit van onze huurwoningen in dat gebouw hetzelfde is als in een gebouw met alleen maar huurders. We willen dat al onze huurders op dezelfde manier prettig kunnen wonen. Wel moeten we rekening houden met de mening van de andere eigenaren in het gebouw.

Wat betekent dit voor jou?

Soms gaan dingen anders dan in een gebouw waar Eigen Haard de enige eigenaar is. Als het bijvoorbeeld over onderhoud of verduurzaming gaat, moeten we overleggen met het VvE-bestuur en de VvE-beheerder. Dat duurt soms langer.

De VvE vraagt offertes op voordat de reparatie kan worden uitgevoerd. Of we moeten wachten tot de andere eigenaren het goed vinden om geld van de VvE uit te geven. Daardoor kan het langer duren voordat je reparatieverzoek is afgehandeld. Of je verzoek om iets te wijzigen aan je woning. Omdat Eigen Haard niet de enige eigenaar is in het gebouw, is er dus overleg nodig met de andere eigenaren.

Uitfaseren labels E, F, G in de Nationale Prestatieafspraken

In de Nationale Prestatieafspraken tussen het Rijk en de woningcorporaties staan afspraken over de uitfaseren van woningen met een laag energielabel. In de afspraken tussen de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijkrelaties (BZK) en Aedes over de verlaging van de verhuurderheffing per 1 januari 2023 is afgesproken dat de corporatiesector uiterlijk in 2028 alle E, F en G-labels uit de sector heeft laten verdwijnen (op dit moment ca. 250.000), met uitzondering van gemeentelijke, provinciale en Rijksmonumenten en voor sloop aangemerkte woningen, en onder voorbehoud van instemming van 70% van de huurders en instemming van de eventuele VvE.

Huurders met een laag inkomen in woningen met een E, F of G-label profiteren in 2024 van gerichte huurverlaging en op enig moment tot 2028 ook van gratis isolatie. Huurders met een hoger inkomen in een woning met een E, F of G-label profiteren op enig moment tot 2028 hoe dan ook van gratis isolatie. In de periode tot 2028 worden woningen met label E, F, G met voorrang verduurzaamd.

Innovatie en renovatiewerkzaamheden, Aquarius

Regelingen & subsidies

Voor een (gemengde) Vereniging van Eigenaars (VvE), woonvereniging of wooncoöperatie die een woongebouw wil verduurzamen zijn er regelingen en subsidies die het Rijk beschikbaar stelt. Het nemen van energiebesparende maatregelen of het aanschaffen van een warmtepomp bijvoorbeeld valt binnen de Subsidieregeling verduurzaming voor verenigingen van eigenaars (SVVE). Binnen deze Subsidieregeling vallen niet alleen energiebesparende maatregelen of aanvullende energiebesparende maatregelen, maar kan ook een subsidie voor energieadvies of een advies voor oplaadpunten aangevraagd worden.

Voor een gemengde VvE of huurwoningen in eigendom van de corporatie is de Stimuleringsregeling aardgasvrije huurwoningen (SAH) interessant wanneer er plannen zijn om deze aardgasvrij te maken door aan te sluiten op een warmtenet.

De VvE kan daarnaast voor de verduurzaming van het appartementencomplex een beroep doen op de VvE Energiebespaarlening vanuit het Nationaal Warmtefonds. Voor financiering van bijvoorbeeld HR++ glas, dak, gevel- of vloerisolatie, of het installeren van zonnepanelen en warmtepompen krijgt de VvE een rentekorting van 1 procent. De VvE sluit een lening af zodat energiebesparende maatregelen kunnen worden uitgevoerd. De rente en aflossing van de VvE Energiebespaarlening wordt onderdeel van de VvE bijdrage. Sinds 1 december 2022 is ook voor VvE's tot acht appartementen de VvE Energiebespaarlening beschikbaar.

Landelijk energiearmoede-onderzoek

Uit onderzoek van TNO blijkt dat in 2022 ruim 600 duizend huishoudens in energiearmoede leefden. Deze groep heeft hoge energiekosten, woont meestal in een huis dat niet goed is geïsoleerd en heeft een laag inkomen. 87% van hen zijn huurders. Op een interactieve kaart op de website van TNO is per gemeente te zien in welke wijken de meeste energiearmoede voorkomt. Door het maken van goede prestatieafspraken op het gebied van betaalbare energielasten kunnen huurders in energiearmoede geholpen worden. Uit het onderzoek naar [Energiearmoede en de energietransitie](#) blijkt dat veel bewoners zijn gemotiveerd om te besparen en willen leren om de eigen situatie te verbeteren. Besparingen van 100 euro per jaar zijn mogelijk, maar effectieve hulp op dit gebied bereikt deze doelgroep onvoldoende.

Energiearmoede-aanpak volgens Woonbond

De Woonbond is de belangenbehartiger van huurders. De bond begeleidt onder andere huurdersorganisaties bij het maken van goede prestatieafspraken samen met de woningcorporatie en de gemeente op het gebied van verduurzaming en betaalbare energielasten. De belangrijkste manier om

energiearmoede structureel tegen te gaan, is het zeer goed isoleren van woningen. Daarnaast is hulp op korte termijn nodig. De Woonbond heeft voor zowel de structurele- als korte termijn-aanpak het informatieblad '[Aanpak energiearmoede](#)' beschikbaar.

Regelingen & subsidies energiebesparing

Regelingen energiebesparing
Het Rijk stelt in totaal meer dan 300 miljoen euro ter beschikking aan gemeenten voor de aanpak energiearmoede. De middelen worden uitgekeerd door middel van een specifieke uitkering ([SPUK](#)) aan alle gemeenten in Nederland om huishoudens die kampen met energiearmoede te ondersteunen met kleine energiebesparende maatregelen. Het doel van de SPUK is om de energierekening van huishoudens die

[RVO](#)

[Aedes](#)

[MilieuCentraal](#)

[Groene Huisvesters](#)

Meer informatie

Prestatieafspraken 2021-2024 Eigen Haard en de gemeente Amstelveen

Amsterdam VvE

Samen verduurzamen

Nationale prestatieafspraken

Versnellingsagenda VvE

Lokale prestatieafspraken betaalbare energielasten

De bouwstenen 'Lokale prestatieafspraken betaalbare energielasten' zijn [hier](#) te vinden:

- Energiedisplay
- Jouw Thuis
- Huurdersorganisaties
- Koken op elektriciteit
- Samen tegen energiearmoede
- Vochtproblemen in de woning
- Klimaatadaptatie
- Woningaanpak labels EFG
- Hybride warmtepompen

Dank & contactpersoon

Voor deze bouwsteen danken we de door ons geïnterviewde mensen:

Hessel van der Hoorn, Eigen Haard:
h.van.der.hoorn@eigenhaard.nl

Wouter Rijsman, gemeente Amsterdam: w.rijsman@amsterdam.nl,
m.slauerhoff@amsterdam.nl

Colofon

De reeks 'Lokale prestatieafspraken [betaalbare energielasten](#)' is gemaakt in opdracht van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en in samenwerking met Aedes, Woonbond en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK).

Video's & Foto's

Haag Wonen

Redactie & vormgeving

Marlou Boerbooms,
marlou@energieambassadeur.nl

Lisa Verhaeghe,
lisa.verhaeghe@gmail.com

September 2023